

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1894990
Steller: C.M. Bakker
Datum commissie: 5 oktober 2021
Datum raadsvergadering: 26 oktober 2021

Team: PM
Teammanager: Henk de Bruijn
Portefeuillehouder: S. Bashara
E-mail: cm.bakker@hoorn.nl

Onderwerp

Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland 2021 -2025

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Uitvoeringsplan Energieneutraal Westfriesland 2021 - 2025
2	
3	
4	
5	

De raad besluit

1.het Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland 2021-2025 vast te stellen waarbij de focus ligt op de sectoren:

- gebouwde omgeving;
- mobiliteit;
- land- en glastuinbouw;
- industrie en bedrijven.

2. middelen dit programma te dekken uit het bestaande budget van het Programma Duurzame Stad (€37.000,- in 2022 en € 34.000,- in 2023).

3. dekking van de onderdelen programmamanagement en communicatie mee te nemen in het capaciteitsonderzoek uitvoering Klimaatakkoord.

4 het programma Nieuwe Energie op te pakken zodra de benodigde financiële middelen en capaciteit beschikbaar is.

Samenvatting

Het afgelopen anderhalf jaar is samen met zeker twintig partners uit het bedrijfsleven, van maatschappelijke instellingen, woningcorporaties in Westfriesland gewerkt aan het uitvoeringsplan energieneutraal Westfriesland 2021-2025 (UVP), in opdracht van het Pact 2.0.

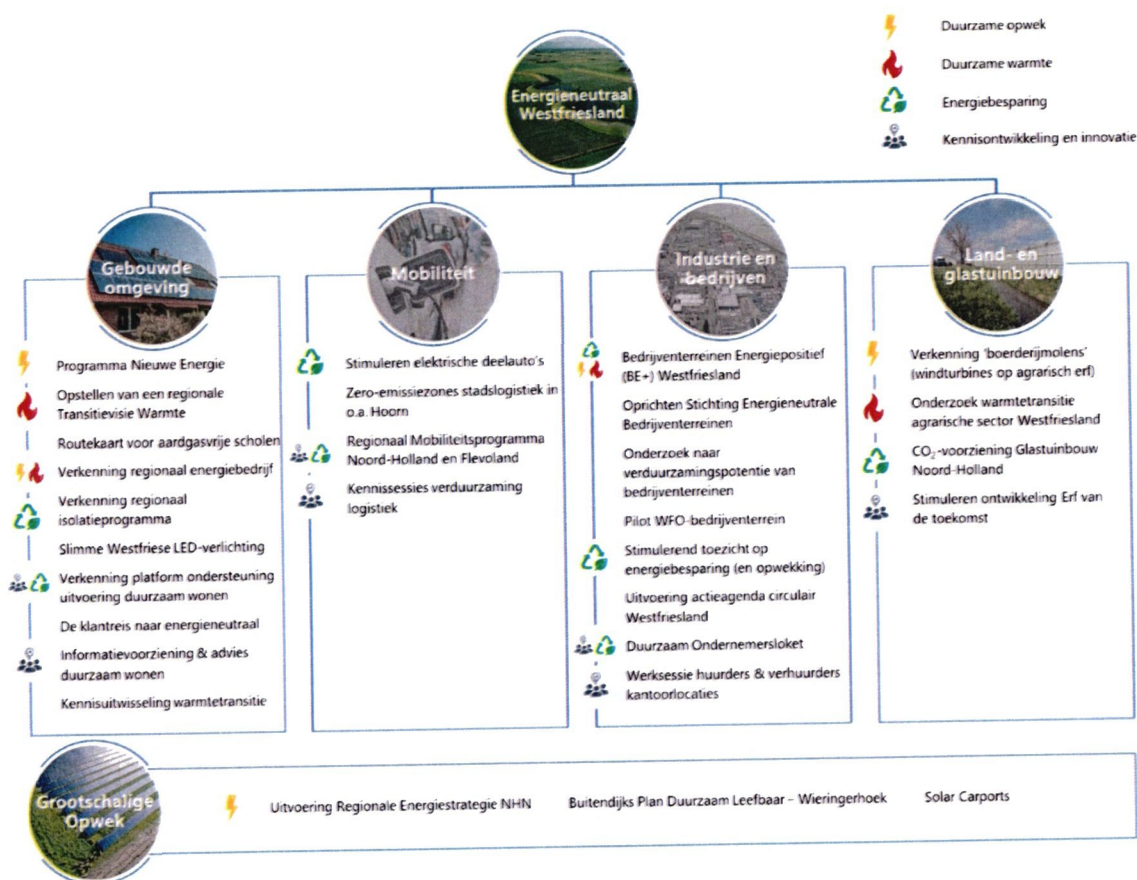
Het voorliggende uitvoeringsprogramma richt zich op de periode 2021-2025 en bevat een eerste overzicht van activiteiten die bijdragen aan een energieneutraal Westfriesland in 2040. Het uitvoeringsprogramma beschrijft niet de volledige route naar een energieneutraal Westfriesland, maar geeft richting aan de regionale aanpak. Daarbij zijn in de afgelopen jaren al diverse zaken in gang gezet, waaronder de ontwikkeling van de Regionale Energiestrategie Noord- Holland Noord, Duurzaam Ondernemend Westfriesland en de Actieagenda Circulair Westfriesland.

De activiteiten in het plan zijn verdeeld naar de sectoren Industrie, Mobiliteit, Land-en Tuinbouw en Gebouwde omgeving. Iedere sector heeft een eigen bijdrage geleverd aan de doelstelling. De activiteiten worden gedekt vanuit de gemeentelijke begrotingen en wordt gekeken naar subsidie mogelijkheden. Voor Hoorn vindt de dekking plaats vanuit het programma Duurzame Stad.

De raden zijn zowel via lokale sessie 22 april 2021 als regionale sessie op 2 juni 2021 geïnformeerd over het uitvoeringsplan. Het concept UVP is in een reflectiebijeenkomst op 27 augustus jl. gepresenteerd. Partners zoals de Greenport NHN, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Zonnecoöperatie Westfriesland, De Westfriese Bedrijvengroep, Liander maar ook landelijke energiedeskundige woonachtig in de regio, waren hierbij aanwezig. Zij hebben goede input gegeven om het uitvoeringsprogramma nog iets aan te scherpen. Al deze samenwerkingspartners gaven hun complimenten en willen betrokken blijven bij de uitvoering. Wat natuurlijk fantastisch is. Zo blijven we samenwerken aan een energie neutrale regio.

In de VVRE van 2 september gaven de zeven portefeuillehouders aan dat alle colleges positief staan tegenover dit uitvoeringsprogramma.

Onderstaand afbeelding1 “ in het kort het overzicht van de activiteiten van het UVP”.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

Westfriesland wil in 2040 een energie neutrale regio zijn. De gemeenten stelden deze ambitie vast in het Pact van Westfriesland 7.1. De gemeente Koggenland stelde deze ambitie met 10 jaar uit tot 2050.

Belang

In het Pact is afgesproken om deze ambitie samen met regionale bedrijven en maatschappelijke organisaties uit te werken in een uitvoeringsprogramma. Dit programma richt zich op de periode 2021-2025. Het bevat een eerste overzicht van activiteiten die bijdragen aan een energieneutraal Westfriesland. Belangrijk is om te starten met de uitvoering om de bijdragen en inzet van de verschillende stakeholders vast te houden. Er is een start gemaakt met de uitvoering, met de besluitvorming wordt dit bekrachtigd door de gemeenten.

Centrale vraag

Hoe kunnen de Westfriesse gemeenten en de betrokken bedrijven en maatschappelijke instellingen zo snel mogelijk starten met het oppakken van de kernpunten uit het uitvoeringsprogramma 2021-2025 Energieneutraal Westfriesland

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

De ambitie energieneutraal kan alleen samen gerealiseerd worden. Samen met de Westfriesse gemeenten. Maar ook samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

De activiteiten die zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma dragen direct bij aan de ambities die in Hoorn is gesteld ten aanzien van de energietransitie en circulaire economie. De activiteiten die vanuit de gebouwde omgeving, industrie en mobiliteit worden opgepakt hebben een directe link met de activiteiten die zijn opgenomen in het programma Duurzame Stad die op basis van de uitgangspunten van het klimaatakkoord stappen zet naar een klimaatneutraal Hoorn in 2040.

4. Kaders

Energieneutraal betekent dat in Westfriesland de totale vraag naar energie even groot is als het aanbod aan duurzame energie. Dat is een forse opgave. Realisatie van de ambitie om energieneutraal te worden vraagt zowel om het realiseren van grootschalige energiebesparing (het verminderen van de vraag) als het zoeken naar mogelijkheden voor verduurzaming van het energiegebruik. Daarnaast wordt gezocht naar het opwekken van duurzame energie.

1. Klimaatakkoord, (Vaststelling Rijk, juni 2019)
Het kabinet heeft ambitieuze klimaatdoelen voor Nederland. De uitstoot van broeikasgassen dient in 2030 met 49% te zijn gedaald ten opzichte van het referentiejaar 1990, naar 113 megaton CO₂-equivalenten
2. Pact van Westfriesland 7.1 (Raadbesluit november 2020)
Gemeenteraaden hebben de ambitie energieneutraal Westfriesland 2040 vastgesteld.

5. Argumenten

1. het Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland 2021-2025 vast te stellen waarbij de focus ligt op de sectoren:
  - o gebouwde omgeving;
  - o mobiliteit;
  - o land- en glastuinbouw;
  - o industrie en bedrijven.

1.1 We werken adaptief en bouwen het programma stapsgewijs op

Het programma richt zich op de periode 2021-2025 en is opgesteld met de kennis en mogelijkheden van nu. Het wordt uitgevoerd in een snel veranderende omgeving met een veelheid aan partijen die ieder hun eigen bijdrage leveren. Zo geldt dat diverse kaders nog in ontwikkeling zijn, waaronder wet- en regelgeving vanuit het Rijk en Europees klimaatbeleid. Daarom wordt binnen het programma de invulling en planning van concrete activiteiten jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Dat maakt het programma adaptief en flexibel. Het doet recht aan de dynamiek en geeft ruimte voor samenwerking met en inbreng van partners. Als regio starten we op korte termijn activiteiten om de transitie naar een energieneutraal Westfriesland te versnellen, terwijl we tegelijkertijd inspelen op veranderende omstandigheden en gebruik maken van voortschrijdende inzichten, nieuwe kansen en innovaties. Zo bouwen we het programma stapsgewijs op.

1.2 Bouwen voort op bestaande programma's en initiatieven en creëren samenhang

Het uitvoeringsprogramma geeft uitvoering aan de regionale ambitie in het Pact van Westfriesland 7.1. Er zijn diverse bestaande programma's en initiatieven die bijdragen aan deze ambitie. Hierbij gaat het niet alleen om (boven)regionale programma's en trajecten, zoals de Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord (RES NHN), de Actieagenda Circulair Westfriesland, het Regionaal energiebesparingsprogramma Woningen en het Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) maar ook om lokale activiteiten, zoals het opstellen van de gemeentelijke transitievisies warmte en energiebesparingsprojecten. Het uitvoeringsprogramma bouwt hierop voort, geeft overzicht en creëert samenhang. Daarom bevat het programma niet alleen regionale activiteiten, maar zijn ook overzichten van lokale activiteiten opgenomen.

1.3 We focussen op vier sectoren (zie afbeelding 1 overzicht activiteiten)

Het uitvoeringsprogramma richt zich op vier sectoren die samen het Westfriese energiegebruik bepalen:

- Gebouwde omgeving (woningen, scholen, ziekenhuizen).
- Mobiliteit (personenverkeer, vrachtverkeer en logistiek).
- Land- en glastuinbouw (akkerbouw, veehouderijen, zaadveredeling en broeierijen).
- Industrie en bedrijven (kantoren, productie van grondstoffen en materialen).

De mogelijkheden om te verduurzamen, (beleids)kaders en samenwerkingspartners verschillen per sector. Daarom kent het uitvoeringsprogramma voor iedere sector een eigen aanpak.

1.4 We werken samen met bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners

Uiteindelijk kan de transitie naar een energieneutraal Westfriesland alleen slagen wanneer alle betrokken partijen actief samenwerken. Westfriesland vraagt ondernemers, inwoners en maatschappelijke partijen niet alleen mee te denken over het uitvoeringsprogramma, maar vooral ook om mee te werken. Om de samenwerking vorm te geven zijn werkgroepen ingericht. De werkgroepen vormen het startpunt voor het bouwen aan (nieuwe) netwerken en collectieven om samen uitvoering te geven aan de ambitie van een energieneutraal Westfriesland. Hierbij maakt de regio gebruik van de kracht en expertise van regionale organisaties (zoals de WBG en LTO) om hun achterban te activeren en te ondersteunen om verduurzamingsmaatregelen te nemen.

1.5 We bundelen onze krachten en willen van elkaar leren

Met het uitvoeringsprogramma bundelen de Westfriese gemeenten hun krachten om te werken aan een energieneutraal Westfriesland. Gemeenten werken samen om de uitvoering slimmer te organiseren en om van elkaar te kunnen leren. Dat doen zij – logischerwijs – ook vanuit hun lokale taken, rollen en verantwoordelijkheden. Dit uitvoeringsprogramma gaat over de regionale aanpak: de activiteiten die gemeenten al dan niet in samenwerking met andere partijen uitvoeren. De rol van de regio varieert per sector, maar bestaat op hoofdlijnen uit het sturen op voortgang van activiteiten, het oplossen van knelpunten en het stimuleren van initiatief en samenwerking. Daarbij treden de gemeenten samen op als gesprekspartner voor (boven)regionaal opererende ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Kantttekeningen

1. Uitvoeringsprogramma energieneutraal Westfriesland 2021 - 2025

Vanuit de stakeholders is aandacht gevraagd voor de volgende onderdelen binnen het uitvoeringsprogramma:

1.1 Innovatie

Het uitvoeringsprogramma is nu weinig gericht op innovatie, terwijl dit wel een onderdeel is in doelstelling om energieneutraal te worden als regio. Dit krijgt een duidelijk rol in de uitvoering waarbij ook ingezet wordt op proefprojecten.

1.2 Economisch impact

De hele energietransitie zal een grote economisch impuls geven aan de regio. Vraag naar nieuwe technieken, duurzaam ontwikkelen van woningbouw maar ook verduurzamen van de bestaande bouw zal leiden tot veel vraag in de bouwsector. Maar ook binnen mobiliteit, industrie en land en tuinbouw wordt gevraagd naar vernieuwing en omschakeling van het bestaande. Het uitvoeringsprogramma heeft niet alleen invloed op duurzaamheid maar ook op de economie van de regio.

1.3 Subsidies

Het ophalen en inzetten van subsidies is ook onderdeel van het uitvoeringsprogramma, hierdoor kunnen (extra) activiteiten worden uitgevoerd.

1.4 Duurzame alternatieven

Aandacht is er voor verschillende alternatieven. Bijvoorbeeld niet alleen de focus leggen op vrachtvervoer en personenvervoer maar ook op landbouwvoertuigen.

1.5 Inzet van handhaving

Naast het proces van bewustwording in de verschillende sectoren zal ook meer ingezet worden op handhaving van Wet- en regelgeving. Daarin wordt balans gezocht tussen stimuleren en handhaven.

2. Dekking van de onderdelen programmanagement en communicatie mee te nemen in het capaciteitsonderzoek uitvoering Klimaatakkoord.

2.1. Het college vraagt een minimale bijdrage om met dit uitvoeringsprogramma aan de slag te gaan.
Het vraagt capaciteit en middelen om met dit uitvoeringsprogramma aan de slag te kunnen gaan. Het college is zich echter bewust van de financiële situatie waarin de meeste Westfriesse gemeenten zich bevinden. Daarom is kritisch naar de begroting van het uitvoeringsprogramma gekeken. Het college vraagt u nu budget beschikbaar te stellen voor activiteiten die als noodzakelijk worden bestempeld. Daarmee wordt ook eer gedaan aan alle inbreng die samenwerkingspartijen gaven in dit programma. Vanuit de gemeenten geven het signaal af ook echt werk te maken van een energieneutraal Westfriesland. Voor de komende twee jaren worden eenmalige middelen gevraagd.

3. Het programma Nieuwe Energie op te pakken zodra de benodigde financiële middelen en capaciteit beschikbaar is.

3.1. Niet alle ambities worden gerealiseerd in 2022 en 2023, gezien de financiële situatie waarin de meeste Westfriesse gemeente zich bevinden.

Onderdeel van het uitvoeringsprogramma is bijvoorbeeld het programma nieuwe energie. De kosten staan op PM. Dit programma wordt alleen uitgevoerd wanneer hier voldoende capaciteit en geld voor beschikbaar is. Vanwege de financiële situatie van de meeste Westfriesse gemeenten, worden hier nu geen middelen voor gevraagd. Mocht vanuit bijvoorbeeld het Rijk of provincie extra (subsidie) middelen beschikbaar komen, wordt dit opgepakt.

6. Maatschappelijk draagvlak

Met tenminste twintig samenwerkingspartners brachten we vanuit vier sectoren kansen en knelpunten in beeld bij het verduurzamen van Westfriesland. Vanuit dit beeld inventariseerden we nieuwe activiteiten die bijdragen aan het realiseren van de ambitie energie neutraal Westfriesland.

Per sector is een werkgroep georganiseerd. Deze werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van verschillende samenwerkingspartners. Vanuit deze werkgroep zijn ook bredere bijeenkomsten voor ondernemers georganiseerd. Hierdoor veel input opgehaald over kansen, belemmeringen maar ook activiteiten die bijdragen aan de ambitie energie neutraal. Daarmee bevat het uitvoeringsprogramma activiteiten die op commitment kan rekenen vanuit Westfriesland.

Het concept uitvoeringsplan is voorgelegd aan verschillende maatschappelijke instellingen en ondernemers waaronder WBG, energievoorziening WF, Ontwikkelingsbedrijf en Greenpoort. De partijen gaven hun complimenten voor het resultaat en willen hun bijdrage en eigenaarschap inzetten.

7. Financiële consequenties

Hoofdstuk 9.3 van het uitvoeringsprogramma bevat een begroting. Samengevat:

Bedragen * € 1.000	2022	2023
Gebouwde omgeving	135	125
Mobiliteit	8	8
Industrie en bedrijven	160	p.m.
Communicatie	p.m.	p.m.
Programmamangement	p.m.	p.m.
Subtotaal	303	133
Reeds beschikbaar	-195	- 35
Totaal	108	98

Toelichting:

- Onder de gebouwde omgeving zijn is € 35.000,- opgenomen voor informatievoorziening. Deze taak voert het Duurzaam Bouwloket uit. De kosten kunnen binnen de bestaande middelen worden gedekt.
- Onder gebouwde omgeving is het programma "nieuwe energie" opgenomen. De kosten staan op p.m. Dit kan alleen worden uitgevoerd bij voldoende capaciteit en geld. Gezien de huidige financiële situatie waarin de meeste Westfriesse gemeenten zich bevinden, worden hier nu geen middelen voor gevraagd.
- De gevraagde middelen bij industrie en bedrijven zijn in 2022 beschikbaar. Het gaat om de bijdragen aan Circulair Westfriesland en het Ondernemersloket. Continuering van deze activiteiten en de dekking ervan volgt na de evaluatie in 2022.
- De Westfriesse gemeenten voeren op dit moment samen een capaciteitsonderzoek uit. De consequenties voor de benodigde (regionale) programmaorganisatie en communicatie worden hierin meegenomen. In het voorjaar wordt meer inzicht verwacht in de capaciteit die nodig is voor het uitvoeren van de klimaattaken.

Daarmee is een beperkte begroting gepresenteerd die gemeenten wel in staat stelt aan de slag te kunnen met het uitvoeren van dit regionale programma. De gevraagde middelen voor de gehele regio komen in 2022 en 2023 uit op respectievelijk € 108.000 en € 98.000 (afgerond). Voor de gemeente

Hoorn betekent dit dat voor 2022 € 37.000,- en voor 2023 € 34.000,- nodig is. Deze middelen zijn aanwezig in het budget van het programma Duurzame Stad.

8. Communicatie

Zodra alle gemeenten het uitvoeringsprogramma hebben vastgesteld zal hiervoor een persbericht worden opgesteld en zullen alle stakeholders die betrokken zijn bij de proces worden geïnformeerd. Tevens zal social media worden ingezet om het uitvoeringsprogramma energieneutraal Westfriesland onder aandacht te brengen.

9. Realisatie

Programmatische aanpak

De gemeenten in Westfriesland zijn zich bewust van de omvang en complexiteit van de ambitie om energieneutraal te worden. Vanuit de 4 sectoren zijn activiteiten opgenomen die vanuit de werkgroepen worden opgepakt. Hierbij wordt zowel inzet en bijdrage geleverd van de verschillende partijen. De voortgang wordt gemonitord vanuit een stuurgroep waarbij ook ruimte is voor evaluatie en ontwikkelingen die gedurende deze periode zich voordoen. Op basis van voortschrijdende inzichten en gezamenlijk opgedane ervaringen wordt het uitvoeringsprogramma geactualiseerd. Zo werkt de regio stapsgewijs toe naar een energieneutraal Westfriesland

Het programma wordt aangestuurd ambtelijk vanuit duurzaamheid waarbij de integraliteit met andere afdelingen wordt geborgd. Daarnaast wordt de voortgang besproken met de opdrachtgevers van het Pact.

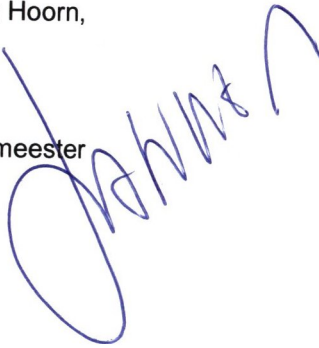
Het uitvoeren van dit programma vraagt inzet en middelen van de Westfriesse gemeenten. Natuurlijk worden van betrokken samenwerkingspartners ook gevraagd om hun bijdrage te blijven geven in het realiseren van deze ambitie. Echter, valt of staat het succes van dit programma met de inzet van capaciteit en middelen vanuit de zeven Westfriesse gemeenten. De gemeenten vormen de verbindende factor tussen de verschillende sectoren, maar ook tussen de maatschappelijk betrokken partijen. Daarnaast kregen gemeenten vanuit het Klimaatakkoord een belangrijke rol in het realiseren van de klimaatdoelen.

Hoorn,

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester